

Page: 3

Reach: 130000

Country: SLOVENIA

Size: 383 cm2



1 / 1

Nadzorniki družb se bodo pogosteje zagovarjali pred sodiščem

Upravljanje podjetij Čas neodgovornih nadzornikov se izteka – Biti član NS ni več luksuz – ZNS še ni izključil nobenega člana

LJUBLJANA – Ob vseh kadrovalnih zdrahah, ki jih lahko spremljamo zadnje mesece, se odpira vprašanje odgovornosti nadzornikov. V zadnjem letu smo doživeli kar nekaj obsodb uprav družb, medtem ko je za svoje ravnanje doslej odgovarjal komaj kakšen nadzornik.

MAJA GRGIČ

A stroka meni, da se razmere tudi na tem področju počasi spreminjajo. Zlasti v državnih podjetjih se nadzorniška funkcija še vedno pojmuje kot podaljsek tistih, ki so jih na to mesto imenovali. Marsikje se je tudi izkazalo, da so nadzorniki delovali v spregi z upravo, čeprav bi jo v resnici morali nadzirati. In to kljub temu, da zakonodaja že dolgo določa, da morajo nadzorniki ravnati skrbno in odgovorno v korist družbe, za kar so tudi odškodninsko odgovorni.

Plačali le Gradisovi nadzorniki

Na podlagi razpoložljivih podatkov je mogoče ugotoviti, da je sodišče doslej odškodnino prisodilo le nadzornikom Gradisa IPGI, ki so morali skupaj z upravo zaradi poskusa prodaje zemljišč Vegradu skupaj plačati 100.000 evrov odškodnine. V državnih podjetjih še ni odgovarjal noben nadzornik.

Na sodni epilog sicer čaka kar nekaj primerov že vloženi tožbi proti članom nadzornih svetov. Tako se je junija že začelo sojenje nekdanjim nadzornikom Luke Koper, ki so bedeli nad delom nedavno obsojenega Roberta Časarja. Družba njih in upravo zaradi nakupa desetine slovaške družbe TTI toži za 19,6 milijonov evrov. Mali delničarji Premogovnika Velenje za 17,4 milijonov evrov tožijo nekdanje nadzornike Holdinga Slovenskih elektrarn, v Novi KBM, kjer je vodstvo vložilo za dobrih 66 milijonov evrov tožbo, pa med toženimi za zdaj menda ni nadzornikov. Bi se pa ti utegnili znajti v naslednjem tožbenem svežnju. V primeru Gozdnega gospodarstva Nazarje pa je

sodišče tožbeni zahtevak proti nekdanjemu prvemu nadzorniku vnovič zavrnilo, možna je le še revizija postopka na vrhovnem sodišču.

V Pivovarni Laško in Merkurju, kjer sta bila nekdanja šefa družb Boško Šrot in Bine Kordež že spoznana za kriva (prvi še nepravno-močno), nadzornikov, ki so nadzirali njuno delo, niso tožili. Tudi v Intereuropi ne, kjer sodni postopek proti nekdanjemu predsedniku uprave Andreju Lovšinu še ni končan. »Intereuropa ni vložila odškodninskih tožb zoper člane nadzornega sveta, saj je pravna analiza pokazala zelo majhno možnost za uspeh v takšni pravdi,« so nam pojasnili v Intereuropi.

Sodna praksa se je začela pri upravah

Pravnik dr. Miha Juhart meni, da je logično, da se je sodna praksa glede odgovornosti organov upravljanja začela naprej vzpostavljati glede uprav. Pričakuje pa, da bomo počasi prišli tudi do nadzornikov. »Glede na delitev funkcij v delniški družbi oškodovanja bistveno bolj sodijo v sfero delovanja članov uprav kot članov nadzornega sveta,« pravi. Dodaja, da gre v obeh primerih za presojanje o opuščanju skrbnega ravnanja: »Pri tem pa bistveno več odločitev, pri katerih prihaja do oškodovanja, izhaja iz delovanja uprav.«

Direktor družbe za pravno svetovanje in korporativno upravljanje RMG Gorazd Podbevšek ugotavlja, da so že nastopili časi, ko nadzorniška funkcija prinaša več odgovornosti in tveganja. »Biti nadzornik ni več luksuz, ampak velika odgovornost,« opozarja. Meni, da se tožbe zoper nadzornike zdaj vlagajo z veliko večjo dinamiko kot v preteklosti, priznava pa, da »gre za civilno-pravne postopke, ki imajo svojo dinamiko«. Odpoklic nadzornikov po njegovih besedah ne more biti najhujša cena za njihovo slabo ravnanje. »Zato bi lahko bili delničarji – tudi v državnih podjetjih – pri vlaganju tožb bolj aktivni,« dodaja.

Tudi predsednik Združenja nadzornikov Slovenije (ZNS) Borut Jamnik meni, da je v prihodnje pri-

čakovati več sodnih epilogov glede odgovornosti nadzornikov: »Zagotovo bo drugi krog tožb usmerjen na nadzornike, potem ko končno dobivamo sodno prakso glede odškodninske odgovornosti menedžerjev. Nujno potrebna je. Če ni sodne presoje, kaj je nezakonito, kaj napačna praksa in zakaj, ter s tem tudi ustreznega sankcioniranja, je izredno težko uveljavljati odgovornost in spreminjati kulturo korporativnega upravljanja.« Jamnik opozarja tudi na novo prakso, ko civilno toženi člani uprav v dokazovanje potrebne skrbnosti v svojih sporih z družbo »potisnejo« člane nadzornih svetov.

ZNS si tudi sam prizadeva vzpostavljati red in višje standarde v nadzorniških vrstah. Tako je v sredo pri častnem razsodišču ZNS začel postopek proti enemu od članov nadzornega sveta Luke Koper, domnevno proti Dinu Klobasu. »Svoje delo bodo morali opraviti tako sodni sistem kot državni upravljavec, nihče tega ne more narediti namesto njih. Kot strokovna organizacija, ki postavlja standarde na tem področju, pa smo dolžni opozarjati na nepravilnosti,« pojasnjuje Jamnik. Meni, da je pri tem najpomembnejše, da s postavljanjem standardov dobre prakse razvijajo avtonomne pravne vire, ki v resnici že vnaprej (ex-ante) sporočajo, kaj je prav in kaj narobe. »To je naša najpomembnejša proaktivnost zoper nepravilnosti. Ravno z razvojem sodne prakse na tem področju pa se bo pokazal njihov pomen,« je prepričan Jamnik. Opozarja, da ima javnost zmotno predstavo, da lahko ZNS sankcionira vse člane nadzornih svetov: »Tega ne moremo. To lahko naredimo le za člane našega združenja.«

Opomin za le enega člana

ZNS je doslej javni opomin izreklo le enemu svojemu članu, izključilo pa ni še nobenega. V zadnjem obdobju pa opažajo prakso, da člani, katerih ravnanje je v postopku presoje, do končne odločitve organov ZNS sami izstopajo iz združenja.

NADZORNICI NISO OPRAVILI DELA

»Še velikokrat se bomo srečali, kajti to je tipičen primer, da nadzorni svet ni opravil svojega dela. To je sramota, kar so delali v Pivovarni Laško,« je ob izreku kazni Bošku Šrotu in nekdanjemu prvemu možu Istrabenza Igorju Bavčarju dejal Jože Kozina. Kaj konkretno je imel s tem v mislih, nismo izvedeli, saj si je za odgovor vzel sedem dni časa.